

Steensel

“Oog voor elkaar”

Welkom en wegwijs in Steensel

Wil Stravens - projectleider

September 2024

Inhoud

Samenvatting	Pagina 2
Inleiding – context	Pagina 4
1. Hoe het begon..... ervaringen en factoren die leidden tot dit project	Pagina 6
2. Ontwikkeling project: participanten, taken en rollen, communicatie	Pagina 9
3. Uitvoering project: partners, taken en rollen	Pagina 10
a. Gemeente Eersel	
b. Basisschool Sinte Lucij, kinderopvang Nummereen	
c. Consultatiebureau	
d. Bibliotheek de Kempen	
e. Buurtverenigingen - Buurtverbinders	
f. Verenigingen en Stichtingen - Kempen in beweging	
g. Dorpsondersteuner	
h. Gemeenschapshuis de Höllekes	
i. Werkgroep Welzijn, Wonen en Zorg	
4. Voortgang - Cyclisch karakter van het proces – Jaarcyclus	Pagina 18
5. Bijlagen	Pagina 19

Samenvatting “Oog voor elkaar”

Welkom en wegwijs in Steensel

Steensel is een dynamisch dorp met een aangenaam woon- en werkklimaat waar we nu maar ook in toekomst “Oog voor elkaar” willen houden, voor zowel huidige & nieuwe inwoners. Voor jong & oud. De maatschappij verandert (meer mensen, allerlei culturen en achtergronden, meer ouderen) en Steensel verandert mee: proactief en toekomstgericht. Het afgelopen jaar (juli 2023 – juli 2024) hebben we voor jong en oud plannen gemaakt.

In het plan “Oog voor elkaar - Welkom en wegwijs in Steensel” richten we ons vooral op de betrokkenheid van jonge inwoners.

We streven ernaar om zoveel mogelijk inwoners mee te laten doen:

- Individuele inwoners
- Basisschool Sinte Lucij, kinderopvang Nummereen, bibliotheek de Kempen
- Buurtverenigingen, Verenigingen en Stichtingen
- Gemeenschapshuis de Höllekes

In het plan “Oog voor elkaar - Welkom en wegwijs in Steensel” is vastgelegd waarom we het project zijn gestart, wie erbij betrokken zijn en wat ieders rol kan zijn. We schrijven niet(s) voor maar het plan geeft houvast en richting.

Hoe doen we dat?

Vanuit “Oog voor elkaar” delen we ervaringen, werken we samen en gaan we uit van elkaars talenten en kracht.

Profiteren van alle kansen en mogelijkheden die het dorp biedt, maar ook het leveren van een bijdrage aan de vitaliteit en de ontwikkeling ervan. Geloof in het positieve met oog voor de realiteit en gericht op de toekomst.

Het is een proces wat steeds doorgaat en verandert. Verandering door mensen die komen of vertrekken, verandering door ontwikkelingen in de verenigingen en maatschappij.

We richten ons als eerste op nieuwe gezinnen waarvan de kinderen op de kinderopvang of basisschool worden aangemeld maar we streven naar integratie en betrokkenheid van zoveel mogelijk (nieuwe) Steenselnaren met de hierboven beschreven partners.

Dit document heeft een dynamisch karakter en wordt jaarlijks geëvalueerd en geactualiseerd.

Vriendelijke groet,

Projectgroep “Oog voor elkaar – Welkom en wegwijs in Steensel”

Werkgroep Welzijn, Wonen en Zorg (Dorpsraad Steensel) en basisschool Sinte Lucy Steensel.

Voorgaande samenvatting is weergegeven in onderstaande infographic.

“Oog voor elkaar”: je doet wat je kunt. Als je ziet dat iemand hulp nodig heeft help je. Hulp durf je ook te vragen, want we helpen elkaar graag.

● “Oog voor elkaar”: alle inwoners, buurten, school, verenigingen en activiteiten in Steensel hebben oog voor elkaar.

● Een goed sociaal netwerk is in ieders belang. Het is fijn om iemand te kunnen helpen/geholpen te worden en daarvoor in ruil weer wat terug te krijgen/doen.

● Digitale ondersteuning van contact maken en wegwijs worden door het digitale platform HOPIr.

Dorpsraad Steensel, Belangenvereniging Senioren Steensel, Gemeenschapshuis de Hollekes. “Steensel” is een pilot binnen “Expeditie Brainport”.

Inleiding – context

Steensel is een dynamisch dorp waar vanuit positieve betrokkenheid van veel bewoners doorlopend activiteiten worden ondernomen voor gezamenlijk profijt en om de leefbaarheid te stimuleren. De toekomst biedt, zowel vanuit algemene maatschappelijke ontwikkelingen als specifieke factoren allerlei uitdagingen. Voorbeelden van algemene ontwikkelingen zijn de dubbele vergrijzing, toenemende arbeidstekorten, afbraak van (zorg)voorzieningen en vereenzaming. Daarnaast is, binnen de Brainportzone, Steensel een strategische en aantrekkelijke woonplaats voor expats.

Steensel wil anticiperen op deze ontwikkelingen. Daartoe stelde de dorpsraad van Steensel visieplannen op en initieerde voor de uitwerking enkele samenwerkingsverbanden. Na het “visieplan Steensel weer 1 dorp” ontstond een brede dorpscoalitie die zich inzet voor het “hart van Steensel” met onder andere een nieuw en modern gemeenschapshuis. Samen met alle relevante partners werd het “Visieplan Welzijn, Wonen en Zorg” ontwikkeld. Hieruit ontstond onder meer een pilot met een dorpsondersteuner en het project **“Oog voor elkaar – Welkom en wegwijs in Steensel”**. Beide visieplannen met alle daaruit volgende acties werden in hechte samenwerking opgezet, voorgelegd en omarmd door de Steenselnaren. De gemeente Eersel was een belangrijke partner bij de totstandkoming van de plannen en heeft voor de uitwerking ervan de noodzakelijke financiën ter beschikking gesteld.

Het Visieplan Welzijn, Wonen en Zorg bracht het project **“Oog voor elkaar – Welkom en wegwijs in Steensel”** voort. Dit visieplan heeft twee hoofddoelen: het versterken van de sociale cohesie en leefbaarheid van alle dorpsbewoners naast het oog hebben en klaarstaan voor elkaar als een kwetsbare situatie dreigt. Om dit te kunnen bereiken zijn bewustwording van genoemde ontwikkelingen en het ontwikkelen van praktische vaardigheden belangrijke eerste voorwaarden. Het project **“Oog voor elkaar – Welkom en wegwijs in Steensel”** wil aansluitend op deze bewustwording een aantal praktische handvaten aanreiken om het genoemde verder op gang te krijgen (bijlage 1). Deze handvaten zijn gebaseerd op de zogenaamde “kernwaarden van een Steensenaar”, het aanspreken van talenten en wederkerigheid bij de omgang met elkaar. (zie verderop in dit document). We hopen hiermee zowel “oud als jong” te bereiken en aan te zetten om mee te doen. De insteek bij senioren richt zich daarbij op het belang van (persoonlijke) sociale netwerken, het elkaar wederkerig versterken rondom welzijn en zorg en op een passende woonsituatie.

Het project **“Oog voor elkaar – Welkom en wegwijs in Steensel”** richt zich in eerste instantie op kinderen en hun ouders die in Steensel komen wonen.

Bij de totstandkoming van het visieplan ontstond namelijk een goede samenwerkingsrelatie tussen de basisschool en de werkgroep Welzijn, Wonen en Zorg. Met de hierboven genoemde ontwikkelingen in het achterhoofd werd gezamenlijk gekozen voor het thema om nieuwe Steenselnaren beter te verwelkomen met speciale aandacht voor de schooljeugd en hun ouders als opmaat naar optimale integratie. Daarna komen ook huishoudens die op latere leeftijd nieuw in Steensel zijn gaan wonen aan bod, of diegenen die na vele jaren wonen nog onvoldoende zijn geïntegreerd.

Het is belangrijk om alle plaatsen waar nieuwkomers een eerste kennismaking met “Steensel” kunnen hebben in het project te betrekken: van het gemeenteloket in Eersel tot de intake op de basisschool, kinderopvang Nummereen, een (buurt)vereniging, het gemeenschapshuis de Höllekes, de dorpsondersteuner, huisarts of thuiszorg.

Hoe breed kijk je bij zo’n intake, hoe kun je nieuwkomers het beste wegwijs maken en zo nodig verder helpen? Soms gaat het als vanzelf, een andere keer is een uitgestoken hand goud waard.

Maar soms is er veel meer nodig en niet alleen van de hierboven genoemde “intakers” en alle Steenselse organisaties en verenigingen die daaraan willen meewerken, maar ook van de nieuwkomers en hun ouders zelf. Waarbij wat van hen wordt verwacht wel op een goede manier dient aangereikt te worden.

Ook bij het thema van integratie worden bewustwording en vaardigheden als eerste ter hand genomen. Hierbij wordt zoveel mogelijk verbinding gezocht met kernwaarden en vaardigheden uit het eerdergenoemde project “**Oog voor elkaar** – Welkom en wegwijs in Steensel”.

Dit handboek begint met de beschrijving van de aanleiding en motivatie voor het project. Daarna worden de kartrekkers en partners benoemd, en ieders gewenste rol in zowel de eigen situatie als samenwerking voor een optimale integratie weergegeven. Dit leidt vervolgens tot een aantal concrete doelen en acties om het hele proces van het project “**Oog voor elkaar** – Welkom en wegwijs in Steensel” goed vorm te geven. Tenslotte zijn er ook aanbevelingen voor de borging.

Het doel van dit handboek is om handvaten aan te reiken die helpend zijn bij allerlei activiteiten en samenwerking ten behoeve van integratie van (nieuwe) Steenselnaren. Zij zijn opgesteld door alle partners die in dit proces betrokken zijn. We hopen met het verbeteren van de integratie een belangrijke bijdrage te leveren aan zowel de toekomstige leefbaarheid en sociale cohesie als de kracht van verenigingen in ons mooie dorp.

De echte uitdaging ligt er natuurlijk in om de voornemens en afspraken in de dagelijkse praktijk waar te maken. Dat is lang niet altijd eenvoudig maar met de krachtige spirit die in Steensel leeft is er bij alle partijen vertrouwen dat we samen de goede stappen vooruit kunnen maken.

Overigens gaat er al veel goed in Steensel. Veel mensen hebben “**Oog voor elkaar**” en helpen elkaar vooruit zonder daar veel woorden aan vuil te maken. Maar dat geldt niet voor iedereen en staat onder druk door de genoemde ontwikkelingen: meer dan genoeg redenen om aan de slag te gaan!

Basisschool St Lucy, Kinderopvang Nummereen, Bibliotheek de Kempen, Gemeenschapshuis de Höllekes, alle betrokken (buurt)verenigingen, de dorpsondersteuner en de werkgroep Welzijn, Wonen en Zorg van Dorpsraad Steensel.

1. Hoe het begon.....ervaringen en factoren die leidden tot dit project

Steenselnaren vinden het belangrijk de positieve dynamiek en het aangename woon- en werkklimaat in de toekomst vast te houden. Daarin is een succesvolle integratie van nieuwe Steenselnaren toenemend belangrijk.

De werkgroep Welzijn, Wonen en Zorg en basisschool St Lucy zijn de aanjagers van het proces om een goede integratie van (nieuwe) Steenselnaren zo kansrijk mogelijk te maken. Dit in hechte samenwerking met vele verenigingen en andere partners.

Elk jaar starten nieuwe groepen met 15-25 kinderen in de kinderopvang en de basisschool. Daarnaast komen er in de loop van elk jaar meerdere kinderen bij. Een groot deel van de nieuwe kinderen is van ouders waarvan er tenminste één roots in (het verenigingsleven van) Steensel heeft. Meestal zijn deze kinderen en ouders al voldoende onderweg naar integratie. Zij weten hun weg toch wel te vinden, ook al is de informatie van verenigingen zelf vaak beperkt of weinig uitnodigend. Qua informatie ontbreekt het hen (en alle Steenselnaren) wel aan een praktisch overzicht van alle verenigingen en activiteiten op Hoplr (voorheen BUURbook), ook gericht op de verschillende leeftijdsgroepen en aanmelding.

Daarnaast melden zich ook kinderen met (Nederlandse) ouders van buiten Steensel aan waar voor een succesvolle integratie vaak meer nodig is. Veel informatie die aan het gemeenteloket in Eersel overhandigd wordt is ontoereikend voor de activiteiten en verenigingen in Steensel. Bovendien is de exposure van Steenselse verenigingen op hedendaagse social media in de regel beperkt of afwezig. Er komen ook kinderen en ouders met een internationale achtergrond zoals expats of vluchtelingen. Voor hen is informatie over wat Steensel biedt vaak volledig ontoereikend gezien de taal- en cultuurverschillen. Deze verschillen maken het sowieso uitdagend om tot succesvolle integratie te komen. Daar is meer ondersteuning voor nodig zoals bijvoorbeeld iemand uit de buurt die hen praktisch op weg helpt. Als er meer nodig is kan de dorpsondersteuner worden ingeschakeld die de gewenste ondersteuning koppelt aan vrijwilligers zoals “maatjes” of bemiddelt om tot succesvolle aanmelding bij verenigingen te komen.

Tenslotte zijn er inwoners die zich lange tijd na hun aankomst nog steeds niet geïntegreerd voelen. Mogelijk kwamen zij niet eerder toe aan activiteiten in het dorp en is een klein zetje voldoende. Maar vaak genoeg is er op grond van ervaringen een negatieve cirkel ontstaan die niet zomaar doorbroken wordt. Regelmatig leeft de gedachte dat als iemand ergens aan wil deelnemen deze persoon daarvoor moet kiezen en wat voor over moet hebben. Als het dan niet lukt heeft die persoon daar blijkbaar voor gekozen. De ervaring leert dat er mensen zijn die het aan (contact)vaardigheden ontbreekt of niet eenvoudig over bepaalde frustraties heen kunnen stappen. Soms is hier een eenvoudige handreiking goud waard, soms is er meer nodig.

De werkgroep Welzijn, Wonen en Zorg ervoer de laatste jaren toenemend dat de beschikbare informatie en promotie van verenigingen en activiteiten niet meer voldoen voor een steeds grotere groep nieuwe Steenselnaren. Ook zien we dat meer nieuwkomers een vorm van begeleiding nodig hebben voordat zij hun draai in een vereniging gevonden hebben, en ook goed begrijpen wat er van hén wordt verwacht.

Een geslaagde integratie betekent dat inwoners zich thuis zijn gaan voelen in het dorp en een wederkerige interactie met dorpsgenoten en activiteiten hebben die voldoende aansluit bij ieders ambitie. Dit is een proces dat vanaf aankomst een geruime tijd kost: soms gaat het snel dan wel meer stapsgewijs, maar het kan ook een ware zoektocht zijn die mislukt.

Onze ambitie is de integratie te bevorderen door een win-win situatie te creëren. Zodat bewoners profiteren van alle kansen en mogelijkheden die het dorp biedt maar ook een bijdrage leveren aan de vitaliteit en de ontwikkeling ervan. Deze wederkerigheid is een belangrijk principe:

- We vragen ieder open te staan voor nieuwe bewoners, hun talenten en ideeën
- We vragen ieder naar vermogen klaar te staan een hand uit te reiken en integratie te bevorderen
- We vragen nieuwkomers zich met hun talenten en ideeën in te spannen om naar vermogen bij te dragen aan hun integratie en de leefbaarheid van een (buurt) vereniging of het dorp

We willen direct inzetten op gelijkwaardigheid in plaats van de klassieke rolverdeling met “hulpvragers” en “hulpgevers”. Wij vragen hiermee om actieve betrokkenheid van alle Steenselnaren, van jong tot oud. De inzet en rol verschilt per situatie en per inwoner, organisatie, vereniging of stichting.

Een goede start hangt samen met “open ontvangen” en **“Oog voor elkaar”** (bijlage 1). Tijd nemen om te luisteren naar waar bewoners letterlijk en figuurlijk vandaan komen. Een open ontmoeting bevordert het wederzijds ontstaan van kennis en inzicht als basis voor vertrouwen en verdere betrokkenheid. Deze inzet strookt met de “kernwaarden van een Steenselaar”.

Integratie is soms al snel in zicht, maar vergt vaak meer en langdurige inspanningen.

De eerste voorwaarden voor integratie zijn dat alle nieuwe inwoners met minder voorkennis worden geïnformeerd over de sociale kaart, activiteiten, Hoplr, kernwaarden met de verwachtingen van de Steenselse gemeenschap. En zo veel en snel als passend bij activiteiten en ontmoetingen worden betrokken. Op maat worden geholpen waar dat nodig is.

Het is een mooi begin als nieuwe bewoners zich welkom voelen en geïnformeerd worden.

Een welkomspakket draagt zeker bij aan het welkom voelen en geïnformeerd worden. In de regel is dit echter onvoldoende voor integratie: daarvoor is opvolging nodig, in mindere of meerdere mate. Bij opvolging blijkt waar drempels en behoeftes liggen voor een verdere stap.

In deze situaties kan zo nodig uit een breed palet van interventies worden gekozen zoals;

- Hulp van een zogenaamde buurtverbinder
- Dorpsondersteuner
- School
- Een maatje
- Buurtgezinnen etc.

In dit handboek worden alle rollen benoemd die de verschillende organisaties en verenigingen ten behoeve van een kansrijke integratie spelen. Het geeft overzicht van alle inzet en mogelijkheden van samenwerking tot extra hulp of expertise die kan worden ingezet. Daarmee geeft het een overzicht van het gehele proces en daagt uit tot verdere ontwikkeling.

We richten ons als eerste op nieuwe gezinnen waarvan de kinderen op de kinderopvang of basisschool worden aangemeld.

Omdat het belangrijk is voor de integratie van kinderen streven we er nadrukkelijk naar dat ouders/kinderen voor de opvang en school in het dorp kiezen. Hoe beter een kind aansluiting vindt bij vrienden en activiteiten in het dorp des te beter is dat voor de sociaal emotionele ontwikkeling en de leerontwikkeling en schoolsituatie. Omgekeerd helpt een snelle beheersing van de Nederlandse taal bij de integratie.

Dat betekent: niet afwachten maar actief benaderen, informeren en opvolgen. In het hoofdstuk hierna gaan we in op de rollen in dit proces van de verschillende partners.

2. Ontwikkeling project; participanten, taken en rollen, communicatie.

Bij de ontwikkeling zijn betrokken:

Projectgroep “Oog voor elkaar – Welkom en wegwijs in Steensel”:

Wil Stravens projectleider
José Meijer dorpsondersteuner
Sander Huiswoud directeur basisschool Sinte Lucy
Arnold Romeijnders
Susanne Vonk - Stravens
Henny van Nunen

Taak/rol:

Ontwikkelen en realiseren Projectplan onder leiding van projectleider
Maandelijks overleg.
Communicatie via app groep (vnl. informele informatie) en mailgroep (formele informatie)

Stuurgroep (werkgroep Welzijn, Wonen en Zorg van dorpsraad Steensel):

Arnold Romeijnders
Tonny Haegens
Miriam Keeris
Susanne Vonk - Stravens
Hennie Daniëls
Imke Duif
José Meijer

Taak/rol:

Volgen en zo nodig sturen in het project, verantwoordelijk voor het project.
3-maandelijks overleg.
Dorpsraad Steensel is eindverantwoordelijk. Communicatie tussen werkgroep en dorpsraad wordt geborgd door Tonny Haegens, Susanne Vonk - Stravens en Arnold Romeijnders die in beide zitting hebben.

Gemeenschapshuis de Höllekes – Buurtverenigingen - Verenigingen en Stichtingen

Taak/rol:

Meedenken bij de ontwikkeling van hun eigen rollen en samenwerkingsafspraken binnen het project zoals beschreven in het “Oog voor elkaar – Welkom en wegwijs in Steensel”

Gemeente Eersel:

Esther Hamers afdelingshoofd Samenleving

Taak/rol:

Volgen en monitoren projectontwikkeling.
Frequentie overleg: 1 x per 4 maanden
Communicatievorm: gesprek

3. Uitvoering project: partners, taken en rollen

Achtereenvolgens passeren de locaties, mensen en hun **CONCEPT** rollen bij de eerste ontmoetingen met nieuwe kinderen en hun ouders: de start van de integratie in Steensel. Elk schooljaar worden deze rollen geëvalueerd en eventueel aangepast.

Loket Gemeente Eersel

Bij de aanmelding van ouders (met of zonder kinderen) overhandigt de gemeenteambtenaar alle basisinformatie van de gemeente Eersel. In het project **“Oog voor elkaar – Welkom en wegwijs in Steensel”** wordt een inlegvel ontwikkeld met specifieke informatie voor integratie in Steensel. Elke maand ontvangt de dorpsondersteuner van Gemeente Eersel, afdeling gegevensbeheer/Privacy Officer, een overzicht met adressen van nieuwe inwoners. Uiteraard conform de regelgeving AVG.

Basisschool Sinte Lucij

Betrokkenheid vanuit de kernwaarden: VERANTWOORDELIJKHEID, VERTROUWEN EN OPTIMISME

- Bij de intake wordt breder ingestoken dan specifiek voor de school noodzakelijk is. Heeft men al de specifieke informatie over Steensel? Zijn er signalen dat er behoefte is aan hulp voor de integratie? Zo ja, staat men open voor een verwijzing naar de dorpsondersteuner die met hen kan zoeken naar passende ondersteuning?
- Voor elk nieuw kind is er vanaf de eerste dag in de klas aandacht en zo nodig een maatplan om toe te werken naar een optimale onderwijssituatie. Daarnaast blijft er aandacht voor eventueel signalen van bemoeilijkte integratie buiten de klas.
- Kinderen uit alle combinatieklassen participeren in de opvang via het programma: **“Omgaan met een nieuwe leerling in de klas”**. Hierbij worden vlogs gemaakt waarin elke groep laat zien waarom het voor een nieuwe leerling fijn is om in de groep te zijn of te komen. De vlogs kunnen ook worden aangeboden via een link bij de specifieke informatie te promotie van de school.
- Jaarlijks bezoekt de dorpsondersteuner de ouderraad met de vraag of er gezinnen zijn die zo nodig nieuwe kinderen (en hun ouders) wegwijs willen maken. Ouders worden gevraagd om nieuwe ouders bij de ingang van de school of bepaalde activiteiten zo mogelijk aan te spreken en een hand te reiken volgens de insteek van **“Oog voor elkaar – Welkom en wegwijs in Steensel”**.
- Ook na verloop van tijd kan er bij signalen van bemoeilijkte integratie die ouders en kind zelf onvoldoende ter hand kunnen nemen de dorpsondersteuner worden ingeschakeld. In groep 7-8 kan ook worden teruggevallen op de jeugdcoach van de gemeente Eersel. Elk schooljaar komen de **“kernwaarden van een Steenselnaar”** en **“Oog voor elkaar – Welkom en wegwijs in Steensel”** in de groep aan bod en worden waar mogelijk praktisch meegenomen in een bepaalde actie- of projectvorm.
- Bibliotheek Eersel-locatie Steensel ondersteunt zo nodig taalverwerving op maat. Op instigatie van het schoolteam kan de **“VoorleesExpress”** worden ingeschakeld of evt. vrijwilligers uit het sociale domein.

Leerlingen

- Zij zijn mede-ambassadeurs voor de school (als onderdeel van het dorp)
- 'Wegwijs' maken (potentieel) nieuwe schoolgenoten door beeld te geven van school en leerlingenjourney (bv door vlogs, folder)
- 'Warm welkom' verzorgen: betrekken, 'bij de hand nemen', geïnteresseerd zijn
- Voor wat betreft de combinatiegroep 7-8 is een rol voor de jeugdcoach (vanuit de gemeente Eersel) weggelegd. Hij/zij maakt elk schooljaar persoonlijk kennis met de leerlingen van deze groepen. Het draagt bij aan aandacht voor leerlingen in het voortgezet onderwijs

Schoolteam

- 'Wegwijs' maken nieuwe gezinnen door beeld te geven van school en dorp (bv door schoolgids, informatiefolder en gesprek)
- Uitnodigen tot participatie/betrokkenheid
- Signaleren extra gezinsbehoeften en 'wegwijzer' naar ondersteuning
- Ondersteuning/raadgever andere entiteiten (bv. verenigingen) bij pedagogische vraagstukken op vraag

Ouders (inclusief MR)

- Bewustwording en (hulp)vaardigheden en zie boven onder kopje Schoolteam
- Jaarlijks aandacht blijven vragen
- In handboek beschrijven

Leerlingenraad

- Op initiatief van de leerlingenraad heeft elke klas een kwaliteitskaart "omgaan met een nieuwe leerling in de klas". Daarvoor zijn de volgende stappen gezet:
- De kernwaarden van BS Sinte Lucij/Steensel zijn in elke groep besproken en in eigen woorden en/of beeld vastgelegd en krijgen een plaats in elke groep. Het zijn doorlopende reminders waar periodiek of naar aanleiding van concrete gebeurtenissen naar kan worden verwezen
- Met hulp van professionele begeleiding, worden zogenaamde vlogs gemaakt waarin de kinderen laten zien waarom het voor een (nieuwe) leerling fijn is om in de groep te zijn of te komen
- De leescoördinator en mediaconsulent verzorgt een bij het thema passend boekenpakket
- Minimaal aan het begin van elk schooljaar worden de kernwaarden besproken. Daar waar van meerwaarde of indien een situatie daarom vraagt worden ze opnieuw onder de aandacht gebracht

Kinderopvang Nummereen:

- Bij de intake wordt breder ingestoken dan specifiek voor de kinderopvang noodzakelijk is. Heeft men al de specifieke informatie over Steensel? Zijn er signalen dat er behoefte is aan hulp voor een succesvolle integratie? Zo ja, staat men open voor een verwijzing naar de dorpsondersteuner die onderzoekt welke ondersteuning uit het sociale domein past?
- Voor elk kind is er vanaf de eerste dag in de opvang speciale aandacht en waar nodig een maatplan om toe te werken naar het beste functioneren en integreren in de opvang. Dit is uiteraard afhankelijk van de (on)mogelijkheden op jonge leeftijd. Daarnaast houdt men aandacht voor signalen van evt. bemoeilijkte integratie buiten de klas

- Elk jaar bezoekt de dorpsondersteuner (een ouderavond of activiteit van) de kinderopvang met het verzoek of er gezinnen zijn die zo nodig en in een beperkte tijd nieuwe kinderen (en hun ouders) wegwijs willen maken
- Ouders worden gevraagd om nieuwe ouders bij de ingang van de opvang of bepaalde activiteiten zo mogelijk aan te spreken en mee te nemen volgens de insteek van “**Oog voor elkaar** – Welkom en wegwijs in Steensel”. Om kinderen na schooltijd samen te laten spelen is contact tussen de ouders onderling essentieel
- Mochten er later signalen rondom problemen in de integratie ontstaan kan altijd worden teruggevallen op de dorpsondersteuner

Verloskundige - Consultatie Bureau - Huisarts

- De verloskundige, het consultatiebureau en de huisarts enerzijds en de dorpsondersteuner anderzijds zijn geïnformeerd over elkaars taken en rollen. Ze beschikken over elkaars contactgegevens en weten elkaar daar waar nodig te bereiken
- Het consultatiebureau en de dorpsondersteuner hebben minimaal 2 keer per jaar overleg

De Bibliotheek

- Bibliotheek de Kempen ondersteunt de taalverwerving op maat. Dat doet ze door het organiseren van activiteiten vanuit locatie Eersel maar ook door ondersteuning op maat door de leesmediaconsulent ook op basisschool Sinte Lucij
- De leesmediaconsulent sluit aan bij vragen vanuit team en is zowel uitvoerend als coachend bezig. Daar waar er specifieke aandacht nodig is voor de (taal)ontwikkeling van (nieuwe) leerlingen levert ze daarin graag een aandeel in. Bijvoorbeeld door boeken te verzamelen gerelateerd aan een project of thema
- Vanuit de bibliotheek is er ook regelmatig scholingsaanbod waarvoor teams of individuele leerkrachten zich kunnen inschrijven

Buurtverenigingen:

Er zijn contacten met enkele buurtverenigingen vanuit “Oog voor elkaar – Welkom en wegwijs in Steensel” te praten over de volgende items:

- Heet iemand namens de Buurtvereniging (BV) een nieuw huishouden in haar buurt welkom? Gaat dit verder dan de vraag om lidmaatschap?
- Is er specifieke informatie over Steensel nodig? Is de bewoner bekend met Hoplr? Weet men letterlijk en figuurlijk de weg te vinden? Is er behoefte aan enige hulp? Zo ja, welke? Is een vervolfbezoek gewenst en mogelijk?
- Vindt de BV het haar taak om (ernstig) zieken te bezoeken en evt. te helpen?
- Is er in de BV iemand die “buurtverbinder” zou willen worden of is die er in feite al?
- Hoe zou de samenwerking met de dorpsondersteuner er uit kunnen zien?
- Hoe kan de BV zich beter presenteren (Hoplr, website etc.)

Afhankelijk van de antwoorden worden de rollen per buurtvereniging vastgesteld en een structurele samenwerking opgezet met de dorpsondersteuner. Bij goede uitkomsten van deze pilots proberen we het naar andere Buurtverenigingen door te zetten. In enkele wijken zijn de buurtverenigingen verdwenen. Een alternatief is dat **buurtverbinders** een aantal van deze taken overnemen.

De Buurtverbinder:

De buurtverbinder heeft, samen met de dorpsondersteuner (DOS) een coördinerende rol bij het welkom heten en eventueel behulpzaam zijn bij verdere integratie:

- Opzet nieuwe procedure verwelkomen en opvolgen op maat met Buurtverbinders, DOS.
- Bewustwording belang van integreren, kennismaken met kernwaarden. Stimuleren gebruikmaken Hollekes en ontmoetingsplekken (verenigingsmarkt, torenbezoek Stach)
- Stimuleren schoolkeuze in Steensel (integratie)
- Attenderen op Hoplr
- Enquête naar ervaringen en suggesties

Een buurtverbinder is een persoon die graag een rol vervult in het verwelkomen/wegwijs maken van nieuwe Steenselnaren. We hopen en streven dat dit nieuwe bewoners helpt en stimuleert om op eigen manier deel te nemen aan activiteiten in Steensel. Daarnaast kan een buurtverbinder een verbindende rol hebben tussen vraag en aanbod uit de straat of buurt.

Het zou mooi zijn als de diversiteit bij buurtverbinders groot is: man-vrouw, jong-oud.

De Stern

Er zijn gesprekken met De Stern gaande over hoe “Oog voor elkaar – Welkom en wegwijs in Steensel” de activiteiten en zorg voor elkaar daar vorm is gegeven is: wat kunnen we daarvan leren, wat kan misschien anders vorm worden gegeven?

Gilde St. Lucia

Ook met Gilde St Lucia lopen gesprekken over welke rol zij zou willen vervullen.

De opzet is dat bovenstaand proces leidt tot concrete rollen en acties bij uiteindelijk een zo groot mogelijk aantal buurtverenigingen in Steensel. De Stern en Gilde St Lucia gaan dit op een voor hen geëigende manier vormgeven. De dorpsondersteuner kan helpen bij de opzet, afstemming en coördinatie.

Verenigingen/Stichtingen

Elke vereniging/stichting geeft aan zich verbonden te voelen met de kernwaarden “Oog voor elkaar – Welkom en wegwijs in Steensel” en probeert deze in woord en daad inhoud en vorm te geven. Dat kan heel klein en subtiel zijn. Het is zeker niet de bedoeling om verenigingen met veel “extra werk” te belasten. Integendeel, met de handreikingen en hulp hoort het de verenigingen vooral te versterken.

Ambities en uitgangspunten (die afhankelijk van de vereniging/stichting) in kleine of grote mate van toepassing kunnen zijn:

- Dragen hun steentje bij aan het realiseren van “Oog voor elkaar – Welkom en wegwijs in Steensel”. Het betekent dat leden zich solidair verklaren met de kernwaarden van een Steenselnaar
- In hun PR en promotie hebben ze de intentie om aan de kernwaarden aandacht aan te besteden
- Verenigingen kunnen zich via Hoplr presenteren. Er is een handleiding en format beschikbaar
- De contactgegevens van verenigingen wordt ook opgenomen in “Informatie voor (nieuwe) Steenselnaren

- Inhoudelijke aandachtspunten bij begeleiding van nieuwe leden (zie hieronder “uitwerking”)
 - Aanmeldprocedure en begeleiding van aanmelding tot “integratie” waar nodig
 - Hulpaanbod bij integratie: dorpsondersteuner
 - Ambitie om op te treden als team: met name in lastige situaties. De begeleider van een groep/team staat er niet alleen voor. Ze trekken samen op met andere begeleiders en het bestuur. Er is sprake van teamwork.
- Betrekken jeugdleden via de basisschool of in de leeftijdscategorie 12-18 jaar via de vereniging. Dit in samenwerking met jeugdcoach gemeente.

Elk nieuw lid maakt kennis met de kernwaarden. Er wordt benoemd dat elk lid zich inzet om zich hieraan te conformeren. Als het een jeugdlid betreft horen ook de ouders/verzorgers die te onderschrijven.

Als er een probleem/aandachtspunt is gaan we hierover in gesprek.

Soms ontstaan misverstanden door het niet begrijpen van elkaar. Bijvoorbeeld: uitnodiging voor voetbalwedstrijd: “volgende week spelen we thuis” kan door kind/ouders worden opgevat als: thuisblijven om daar te spelen. Het is goed om de attitude eigen te maken om rekening te houden met een andere cultuur. De Stinselse cultuur is voor mensen van buiten niet altijd duidelijk. Andersom geldt dat natuurlijk ook.

Verbeteren positie vrijwilligers met name hulp en begeleiding bij problemen:

In de meeste gevallen zullen begeleider en jeugdleden met het nodige enthousiasme met hun sport of hobby bezig zijn. De communicatie verloopt prettig en constructief. De meeste aandachtspunten of “dingetjes” worden vanuit “gezond verstand” benaderd en opgelost.

Als een begeleider of jeugdlid een probleem ervaart dat niet wordt afgerond en dat zal van tijd tot tijd zeker voorkomen is de communicatie als volgt:

- Jeugdlid meldt het probleem persoonlijk bij de (Jeugd)leider/trainer/coach. Daar waar een jeugdlid dat nog te moeilijk vindt kan de ouder/verzorger daarbij helpen. Persoonlijk contact heeft de voorkeur, telefonisch contact kan ook

- Afspraak: problemen worden rechtstreeks gemeld en niet via social media en zeker niet via deze media besproken
- De ontvanger bepaalt of hij/zij het zelf oppakt. Het kan ook gemeld en/of besproken worden met de coördinator en/of bestuurder
- De ontvanger van het probleem/aandachtspunt staat niet alleen. De attitude is om als vereniging/club als een team op te treden en met elkaar tot een oplossing te komen
- Je staat open voor het bespreken van het probleem met direct betrokkenen. Ouders worden altijd betrokken
- Je doet dit vanuit respect voor de ander
- Handvaten voor het gesprek:
 - Zie ook bijlage **“Oog voor elkaar”**
 - Luisteren, luisteren, luisteren
 - Naar het verhaal van de ander (juist ook als hij in jouw ogen de veroorzaker van het probleem is)
 - Laat betrokkenen meedenken in de oplossing
 - Voorbeeldgedrag van volwassenen/ ouders

Als een vereniging tegen zaken aanloopt waarvoor specifieke kennis/meedenken van meerwaarde is, zijn er de volgende mogelijkheden:

- Inschakelen dorpsondersteuner
Zij kent de weg naar specifieke deskundigheid
- Inschakelen pedagogische expertise basisschool. Indien een leerling van basisschool Sintelucij betrokken is wil de school daar waar mogelijk een rol in spelen. Daaraan voorafgaand dienen de ouders daarover geïnformeerd en betrokken te worden
- Inschakelen expertise vertrouwenspersoon
- Betrekken van Kempen in beweging, Ronald van Kouteren

Privacy en respect: het is altijd belangrijk om vanuit wederzijds respect zaken bespreekbaar proberen te houden. Als het concrete kinderen betreft steeds goed afstemmen met ouders, steeds met behoud van privacy.

Dorpsondersteuner

De opzet is dat bovenstaande processen leiden tot concrete rollen en acties bij alle partners.

- De dorpsondersteuner biedt met de projectleider hulp aan bij het opzetten van de rollen en acties van de partners en heeft een rol bij de coördinatie en borging van het geheel. Waar het goed loopt zal zij pas worden geraadpleegd als de integratie of problematiek onvoldoende voortgang hebben. Waar hiaten vallen zal zij soms dingen opnemen om het vervolgens weer terug te geven aan de eerst betrokkenen. Zodra de rollen van alle partners in het proces vastgesteld zijn worden haar rollen en acties ook concreter. Hieronder volgen mogelijke rollen.

Verbinder – wegwijzer/vraagbaak

- Werkt vanuit eigen kracht en talenten
- Haar taak(ontwikkeling) is een dynamisch proces
- Zij is lid van de werkgroep Welzijn, Wonen en Zorg. Samen met deze werkgroep wordt de ontwikkeling van haar taak vorm en inhoud gegeven. Periodiek wordt er mondeling en schriftelijk verantwoording afgelegd
- De dorpsondersteuner heeft een uitnodigende werkplek in de Höllekes. In overleg met de Höllekes wordt deze voorziening, ook in de nieuwe locatie, optimaal ingericht
- Verwelkoming nieuwe inwoners samen met “buurtverbinders” (namen opnemen) en/of buurtvereniging en/of contactpersoon Höllekes
- Zij kunnen, indien van meerwaarde de nieuwe bewoner(s) een handboek overhandigen met praktische informatie
- Het meedenken, eventueel begeleiden gebeurt altijd op een respectvolle wijze en is niet op een afhankelijkheidsrelatie gebaseerd
- De dorpsondersteuner sluit minimaal 2 x per jaar aan bij het overleg tussen basisschool Sinte Lucij en Nummereen kinderopvang

Er zijn een 3-tal scenario's denkbaar die in de praktijk niet strikt te onderscheiden zullen zijn:

1. Nieuwe bewoners voor wie het kennismakings- en ontmoetingsgesprek voldoende is en die hun eigen weg zoeken, wetend bij wie ze eventueel terecht kunnen.
 2. Nieuwe bewoners die graag op een onderdeel opvolging dan wel “assistentie” willen
 3. Nieuwe bewoners die veel begeleiding op prijs stellen (via dorpsondersteuner).
- De dorpsondersteuner en de gemeente Eersel, afdeling gegevensbeheer/Privacy Officer hebben regelmatig contact. Voor de dorpsondersteuner en de gemeente is dit een maandelijks actiepunt.

Stichting Buurtgezinnen

- De dorpsondersteuner is bekend met de Stichting Buurtgezinnen.
- Er is periodiek overleg met de coördinator leerlingenzorg basisschool Sinte Lucij, teamcoach kinderopvang Nummereen en eventuele andere participanten

Gemeenschapshuis De Höllekes:

- Gemeenschapshuis de Höllekes neemt al vanaf de oprichting een belangrijke plaats in Steensel in. Het is het culturele hart en de ontmoetingsplaats voor jong en oud, voor verenigingen en stichtingen
- De voormalige Sint Luciakerk wordt letterlijk en figuurlijk nog meer de centrale ontmoetingsplaats. Er zijn gesprekken gevoerd en in 2023 is een enquête onder Steenselnaren uitgezet
- Er wordt onderzocht waar eventuele kansen voor verrijking liggen en de doelstellingen worden geactualiseerd. Brede maatschappelijke ontwikkelingen en de specifieke Steenselse hierin worden meegenomen
- In aansluiting aan het boven beschreven proces wordt nagedacht over hoe de Höllekes dit kan faciliteren door bijv. de vergaderingen, een verenigingenmarkt daar te laten plaatsvinden, laagdrempelige huiskamer voor nieuwkomers in te richten of een standaard uitnodiging om kennis te komen maken in de Höllekes te sturen
- In woord en daad wordt alles in het werk gesteld om de Höllekes ook in de toekomst het bruisend hart te laten blijven wat het reeds jaren is

Welkomstbezoek

Aan nieuwe bewoners werd tijdens een bezoek een welkomstpakket overhandigd. Dit bezoek en welkomstpakket werd in het algemeen bijzonder gewaardeerd. Eerder is geconcludeerd dat er een vorm van opvolging mogelijk moet zijn. Wellicht dat de buurtverbinder al dan niet in samenwerking met de dorpsondersteuner hierin een rol heeft. De gesprekken over verdere concretisering zijn gaande.

Werkgroep Welzijn, Wonen en Zorg

- De werkgroep is ambassadeur van de kernwaarden. Om deze zoveel mogelijk te laten doordringen in de haarvaten van de Steenselse gemeenschap is elk lid van de werkgroep “kartrekker” van een van de kernwaarden. Aandacht ervoor kan op elk moment en is een continu proces.
- De werkgroep WWZ is ook regisseur van promotiemateriaal en communicatie.
- Aangaande bewustwording op alle mogelijke momenten aandacht vragen voor:
 - Bewustwording kans op mismatch door impliciete eigen cultuur en cultuurverschillen;
 - Bewustwording belang van ontmoeten, open luisteren, **“Oog voor elkaar”**;
 - Verheldering dorpscultuur en attitude via o.m. kernwaarden en logo;
 - Waarderend en redelijk omgaan met vrijwilligers van verenigingen;
 - Aanzet tot borging in handboek (dit blijft continu nodig, tenminste de eerste jaren).

4. Voortgang - Cyclisch karakter van het proces – jaarcyclus

Het eigen maken en levend houden van de vastgestelde kernwaarden is een proces wat nooit af is of afgerond. Het letterlijk zichtbaar maken en houden en geen mogelijkheid onbenut laten om deze te bespreken blijven is belangrijk.

Zichtbaar maken en PR

- Hoplr en de Pierenbode zijn uiteraard bij uitstek geschikt het gedachtengoed en de uitwerking ervan zichtbaar te maken voor zoveel mogelijk Steenselnaren.
- Daarnaast zijn er verschillende ideeën om bovenstaande gedachtengoed in woord en beeld zichtbaar te maken. (Handboek, vlogs, flyer, banner)

Jaarcyclus

Werkgroep Welzijn, wonen en Zorg en dorpsondersteuner:

- Maandelijks overleg – opstellen agenda in onderling overleg
- Jaarlijks mei: evalueren project “**Oog voor elkaar** – Welkom en wegwijs in Steensel”
Minimaal twee leden van de werkgroep zijn specifiek betrokken bij de betrokkenheid/integratie van de “jonge” Steenselnaren, met name gericht op de rol van basisschool Sinte Lucij

Gemeente Eersel:

- Verstrekt nieuwe inwoners informatie over Steensel
- Verstrekt de dorpsondersteuner maandelijks lijst met nieuwe inwoners
- Minimaal jaarlijks (mei) evalueren van samenwerking

Basisschool Sinte Lucij, kinderopvang Nummereen, dorpsondersteuner

- Minimaal 2 keer in het schooljaar overleg (oktober, maart)

Bibliotheek de Kempen

Buurtverenigingen, Verenigingen en Stichtingen

- In november en april overleg over ontwikkelingen en aandachtspunten ten aanzien van “integratie (nieuwe) leden”

Gemeenschapshuis de Höllekes

- Jaarlijks minimaal 2 keer overleg (vertegenwoordigers) werkgroep en dorpsondersteuner. Agendapunten in overleg

Actielijst nieuwe (school)jaar augustus t/m juli (opstellen juli)

5. Bijlagen:

“Oog voor elkaar”

Kernwaarden van een Steenselnaar:

- *Biedt een helpende hand, staat voor een ander klaar*
- *Maakt geen onderscheid tussen mensen van hier of van daar*
- *Toont initiatief en staat open voor vernieuwing*
- *Kijkt om naar de natuur en de leefomgeving*
- *Waardeert de “Stinselse dorpsaard”*
- *Bouwt aan een mooie toekomst met en voor elkaar*

Kernwaarden, visieplan en bewustwording vertaald naar handvaten:

- *Oog hebben voor elkaar (positief i.p.v. zorgcirkels = problemen);*
- *Als je elkaar leert kennen trek je makkelijker samen op, betrek je de ander er eerder bij, help je elkaar zo nodig;*
- *Wederkerigheid, iets leuks, nodigt uit tot een wederdienst; ieder wil er toe doen (probeer dat aan te spreken);*
- *Versterk sociale cohesie via deelname aan ontmoetingen, activiteiten, (buurt)verenigingen, Höllekes, maatwerk etc.;*
- *Alledaagse belangstelling, nieuwsgierigheid, attent zijn.*

Initiatief en vaardigheden bij elkaar benaderen en aanspreken:

- *Neem initiatief om elkaar en ieder onbevooroordeeld te ontmoeten, luisteren (geen snelle oordelen of adviezen, ieder kan competent zijn met luisteren en oprecht aanhoren);*
- *Maak contact op ontmoetingsplekken buiten je eigen clubje;*
- *Zoek aansluiting bij de taal en de eigenheid van een ander;*
- *Bijv: wat vind je leuk? Wat zou je graag willen doen, kunnen? Welke talenten heb je, hobby's, waar ben je goed in? (ipv wilt u geholpen worden, waar heeft u behoefte aan?);*
- *Probeer samen te genieten van een leuke ontmoeting/gesprek;*
- *Heb oog en waardering voor vrijwilligerswerk en initiatief;*

Hulpmiddelen bij “Oog voor elkaar”:

- *Signaleren van kansen en behoeftes via belangstelling, nieuwsgierigheid, luisteren;*
- *Maak gebruik van ontmoetingsplaatsen: de stoep, bankjes, pleintjes, Höllekes, straat, in de natuur en bij allerlei activiteiten (samen iets doen praat vaak gemakkelijker);*
- *Benut in gesprekken om het denken in positieve gezondheid en het Huber-model met 6 dimensies;*
- *De “Goed voor elkaar” kaart (bewustzijn en praktisch);*
- *Communicatie, logo, social media;*
- *Ambassadeur voor elke kernwaarde benoemen;*

Lagen van leefbaarheid in het dorp:

- *Persoonlijke netwerken (upgraden naar zorgcirkels);*
- *Ontmoetingsplekken: straat, bos, pastorietaan, Höllekes, kantine;*
- *Sportclubs, BSS, scouting, buurtverenigingen, open activiteiten;*
- *Specifieke activiteiten (schilderen, beugelen, fietsen, muziek, workshops, bloemen, koken, foto's, handwerken etc), Stern;*
- *Maatjes (wandelen, begeleiden), duofiets*

Borging: als iemand contact heeft gelegd met een dorpsgenoot en het blijkt ingewikkeld kan deze altijd terugvallen op de dorpsondersteuner.

De kernwaarden en vaardigheden zijn zichtbaar en concreet gemaakt in de volgende infographics:

Oog voor elkaar

Help elkaar een handje

Onderliggende documenten – bijlagen:

- Startdocument: Project integratie nieuwe Steenselnaren
- Bijdragen Hoplr
- Notulen overleggen werkgroep BS Sinte Lucij
- Gespreksverslagen met verschillende stake-holders
- Opbrengsten bijeenkomst met verenigingen
- Presentaties Dorpsraad en Verenigingen

- Informatie nieuwe Steenselnaren